

Uchwała Nr 215 /2014
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 8 maja 2014 r.

**w sprawie oceny programowej na kierunku *ekonomia* prowadzonym
na Wydziale Nauk Społecznych
Wyższej Szkoły Handlowej im. Bolesława Markowskiego w Kielcach
na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim.**

§ 1

Na podstawie art. 48a ust. 3 oraz art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z raportem Zespołu Oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, a także kierując się sprawozdaniem Zespołu działającego w ramach obszaru nauk społecznych w zakresie nauk ekonomicznych, w sprawie jakości kształcenia na kierunku ***ekonomia*** prowadzonym w Wydziale Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Handlowej im. Bolesława Markowskiego w Kielcach na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim – wydaje ocenę

negatywną

§ 2

Negatywna ocena, o której mowa w § 1, została wydana zgodnie z określonymi w Statucie PKA warunkami przyznawania ocen, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów oceny programowej, bowiem kryterium dotyczące zasobów kadrowych otrzymało ocenę „*niedostatecznie*”, a wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia – „*częściowo*”. Ponieważ kryteria te uzyskały ocenę niższą niż „*znacząco*”, nie zaistniały przesłanki do wydania oceny innej niż negatywna.

Pozostałe spośród ośmiu kryteriów oceny programowej tj. kryteria odnoszące się do:

- programu studiów,
- infrastruktury dydaktycznej,
- systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się, otrzymały ocenę „*w pełni*”, natomiast kryteria:

- koncepcja rozwoju kierunku,
- cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji, uzyskały ocenę „*znacząco*”.

Kryterium odnoszące się do badań naukowych nie było oceniane, ponieważ w przypadku realizacji wyłącznie studiów pierwszego stopnia prowadzenie działalności naukowo-badawczej nie jest obligatoryjne.

1. Kryterium odnoszące się do **zasobów kadrowych** uzyskało ocenę „*niedostatecznie*”, bowiem w trakcie wizytacji stwierdzono, że nie są spełnione wymagania dotyczące minimum kadrowego określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131), bowiem do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia można zaliczyć 2 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora, posiadających dorobek w dyscyplinie naukowej, do której odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów (cz. I poz. 1 - 2 Załącznika do Uchwały).

Do minimum kadrowego nie zostały zaliczone, z uwagi na brak aktualnego dorobku naukowego w dyscyplinie ekonomia osoby wskazane w Załączniku w cz. I poz. 3 i 4 oraz w cz. II poz. 4 – 6, a z uwagi na brak odpowiedniego obciążenia dydaktycznego spełniającego wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia - osoby wymienione w cz. II poz. 1 – 3.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Uczelnia przedstawiła Uchwałę Senatu Wyższej Szkoły Handlowej w Kielcach potwierdzającą rozszerzenie przez Uczelnię wykazu dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia, w związku z czym do minimum kadrowego możliwe stało się zaliczenie osób wskazanych w cz. I poz. 3 i 4 Załącznika. Prezydium uznało, iż przyporządkowanie wskazane w tej uchwale jest właściwe z wyjątkiem dyscypliny prawo.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Uczelnia nie odniosła się do braku wymaganej minimalnej liczby godzin zajęć dydaktycznych dla osób wskazanych do minimum kadrowego.

Zatem wymagania dotyczące minimum kadrowego nadal nie są spełnione, bowiem brak jest 3 osób z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 2 doktorów.

Ponadto w czasie wizytacji stwierdzono, iż niewłaściwa jest obsada zajęć dydaktycznych z następujących przedmiotów: Banki w UE w procesach rozwoju gospodarczego prowadzonego przez nauczyciela akademickiego posiadającego kwalifikacje w obszarze nauk technicznych, Finanse międzynarodowe, Międzynarodowe stosunki gospodarcze, Ekonometria oraz Prognozowanie i symulacje, prowadzonych przez osoby, które nie posiadają dorobku naukowego z zakresu dyscyplin naukowych, z którymi przedmioty te są związane.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Uczelnia nie odniosła się do tych zastrzeżeń.

2. W odniesieniu do **wewnętrznego systemu zapewnienia jakości** kształcenia sformułowano następujące zarzuty.

Wizytacja Zespołu Oceniającego wykazała, że z perspektywy kierunku *ekonomia* wdrożenie Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest niezadowolające. W pracach Wydziałowej Komisji ds. Dydaktyki i Oceny Jakości Kształcenia nie uwzględniono działań odnoszących się do doskonalenia programu kształcenia na kierunku *ekonomia*. Wyrazem niskiej skuteczności działań w obszarze zapewnienia jakości kształcenia było nie zdiagnozowanie błędów i uchybień wskazanych podczas wizytacji. Brak wystarczającej skuteczności działania systemu w odniesieniu do procesu kształcenia na kierunku *ekonomia* znajduje odzwierciedlenie w takich uchybieniach jak:

- niewystarczające powiązanie części specjalnościowych efektów kształcenia z dyscypliną ekonomia;
- wysoki odsetek prac dyplomowych, które nie lokują się w zakresie kierunku ekonomia;
- niezapewnienie właściwej weryfikacji samodzielności prac dyplomowych;
- przypadki niewłaściwej obsady zajęć dydaktycznych z punktu widzenia kwalifikacji nauczycieli akademickich;
- niezapewnienie wymogów minimum kadrowego dla kierunku.

Udział interesariuszy zewnętrznych w doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku ekonomia okazał się niedostateczny. Z protokołów posiedzeń Rady Interesariuszy nie wynika, że to gremium podejmowało bezpośrednią dyskusję o doskonaleniu kształcenia na kierunku *ekonomia*. Na Wydziale nie funkcjonuje system badania karier zawodowych

i losów absolwentów. Skutkuje to nie podejmowaniem przez Władze Wydziału działań, które by wykorzystywały informacje pozyskiwane z tego źródła do doskonalenia efektów kształcenia. Wymienione wyżej obszary uchybień wskazują jednoznacznie, że elementy systemu zapewnienia jakości kształcenia wymagają modyfikacji lub uzupełnienia. Należy również zintensyfikować działalność poszczególnych komisji odpowiedzialnych za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Władze Uczelni nie ustosunkowały się do kwestii niskiej skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Zadeklarowano jedynie, że uwagi zawarte w raporcie zostały przeanalizowane i „...*będą one z całą stanowczością wprowadzane w życie, a szczególny nacisk zostanie położony na wewnętrzny system zapewnienia jakości*”. Nie stanowi to wystarczającej przesłanki do stwierdzenia, iż uchybienia funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia zostały wyeliminowane.

3. Kryterium dotyczące **celów i efektów kształcenia oraz systemu ich weryfikacji** ocenione zostało na „*znacząco*”.

W trakcie wizytacji ustalono, iż efekty kształcenia dla kierunku *ekonomia* powstały jako autorski projekt Uczelni, bez konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi. Nie były one także przedmiotem obrad Rady Interesariuszy (w protokołach z Rady nie było odzwierciedlenia bezpośredniej dyskusji nad efektami kształcenia dla kierunku *ekonomia*). Także z informacji uzyskanych w trakcie spotkania ze studentami można wnioskować, iż nie uczestniczą w procesie kształtowania i weryfikacji zakładanych dla kierunku efektów kształcenia. W raporcie stwierdzono, iż należy zapewnić udział interesariuszy zewnętrznych oraz studentów w procesie doskonalenia programu kształcenia.

W odpowiedzi na raport z wizytacji władze Uczelni nie odniosły się do tych zarzutów.

Zespół Oceniający stwierdził ponadto, iż rezultatem 4 różnorodnych specjalności, lokujących się w finansach, zarządzaniu, administracji jest relatywnie niewielkie powiązanie części specjalnościowych efektów kształcenia z dyscypliną *ekonomia*. Wydział prowadzi w ramach kierunku *ekonomia* specjalność „rachunkowość i finanse”, której efekty kształcenia w małym stopniu wpisują się w kanon dyscypliny *ekonomia*, do której przypisano kierunek. Wątpliwości budzi odsetek prac dyplomowych, które nie mieszczą się w zakresie kierunku *ekonomia*. Rekomendowano, iż zasadne jest zweryfikowanie zestawu oferowanych specjalności w ramach kierunku *ekonomia* pod kątem ich zgodności z kierunkowymi efektami kształcenia.

Wprawdzie w odpowiedzi na raport z wizytacji Uczelnia dokonała przyporządkowania efektów kształcenia do kolejnych dyscyplin naukowych, tj. finanse, nauki o zarządzaniu i prawo (pkt. 1 Uchwały), jednakże nie odniosła się do uwag w zakresie niewystarczającego powiązania części efektów specjalnościowych (w szczególności specjalności „rachunkowość i finanse”) z wiodącą dyscypliną naukową wskazaną nazwą ocenianego kierunku studiów.

4. Również **konceptcja kształcenia** uzyskała ocenę „*znacząco*”, ponieważ w trakcie wizytacji stwierdzono, iż kierunek *ekonomia* wpisywał się w cele strategiczne Uczelni, które opracowano jednak bez uwzględnienia działań stanowiących reakcję na zmiany na rynku pracy. Ponadto nie realizowanie kluczowych zapisów dotyczących stałego monitorowania zapotrzebowania na absolwentów ocenianego kierunku spowodowało brak naboru na pierwszy rok studiów.

W raporcie z wizytacji wskazywano, iż niezbędne jest opracowanie nowej strategii Uczelni, w ramach której zostaną podjęte decyzje dotyczące przyszłości kierunku *ekonomia*, a w przypadku kontynuacji kształcenia na tym kierunku – opracowanie koncepcji kształcenia dostosowanej do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Władze Uczelni nie odniosły się do tej kwestii bezpośrednio, wyjaśniając jedynie, iż możliwości kontynuowania kształcenia na kierunku *ekonomia* są znacząco ograniczone sytuacją na rynku edukacyjnym.

§ 3

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia uchwały.

§ 4

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Wyższej Szkoły Handlowej im. Bolesława Markowskiego w Kielcach.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Marek Rocki